

svarlige for driften eller naboer m.v. (og i mange tilfælde formentlig heller ikke for tilsynsmyndigheden uden yderligere oplysninger og undersøgelser), om der er tale om en miljøskade eller en mindre skade. De eksisterende love og de eksisterende tilsynsmyndigheder er derfor et naturligt afsæt for de nye regler om miljøansvar.

Hertil kommer, at de gældende love i visse tilfælde i forvejen indeholder regler om underrettningsforpligtelser og krav om genopretning af miljøet eller i hvert fald krav om at berigtige ulovlige forhold. Endelig vil langt de fleste sager også fremover forblive reguleret af de gældende love, da der forventes relativt få tilfælde af miljøskader eller overhængende fare for miljøskade (5-15 sager årligt).

Ved at anvende en to-lovs-model opnås en mere tydelig stillingtagen til, i hvilke tilfælde de eksisterende og hvornår de nye regler gælder. Anvendes en en-lovs-model, hvor ændringerne følger af, at man vedtager en ny lov, som gælder for disse skader, lader man det i langt højere grad være op til myndigheder og virksomheder at være opmærksomme på, at de skal tage stilling til, om den ene eller anden lov skal finde anvendelse, når skader skal anmeldes, der skal meddeles påbud etc.

Derfor er der i hver enkelt af de eksisterende, relevante love indarbejdet forslag til lovændringer, der indeholder et særskilt kapitel af begrænset længde om de særlige regler, der gælder, når der indtræder en overhængende fare for miljøskade, eller der forårsages en egentlig miljøskade. Det er således fortsat vurderingen, at den valgte model med ændringer af den eksisterende regulering i et lovforslag (tidligere L 175) og den nødvendige nye regulering i et andet (tidligere L 176) er den mest hensigtsmæssige.

1.2.2. Lovforslagenes kompleksitet, herunder de mange ansvarsformer

Der var kritik af, at lovforslagene fremstår som meget komplekse, idet de er meget omfattende og svært tilgængelige, ligesom der er mange forskellige ansvarsformer, herunder mange varianter af det ubetingede ansvar for forureningskader.

De almindelige bemærkninger er blevet gennemskrevet og forbedret, så de indeholder en pædagogisk fremstilling af reglernes indhold og opbygning. Der henvises til afsnit 3-4.12. Derudover er lovforslagene blevet gennemgået med henblik på at indarbejde tekniske justeringer, evt. forenklinger og andre forbedringer, samt ensretning af bestemmelser/sprogbrug m.v., som har vist sig hensigtsmæssige.

For at forenkle lovforslagene er ensartningen af svaret for landbaserede forureningskader (miljøskader og mindre skader) blevet opgivet. Fordelen er, at der ikke indføres nye regler for hverdagens skader. Da ændringerne af de velkendte regler for de små skader ikke har ophæng i direktivet, er de ikke nødvendige for implementering af direktivet.

En yderligere forenkling er også, at der nu ikke længere i selve lovteksten er bestemmelser, der henviser til de gældende regler i lovgivningen på naturområdet om grundejeransvaret som subsidiært ansvarsgrundlag. Det vurderes ikke som retligt nødvendigt, og spørgsmålet omtales således nu alene i lovbemærkningerne.

Det foreslås desuden, at lempelsen for udviklingskader i vandforsyningsloven fjernes. Dette skyldes, at vandforsyningsloven som udgangspunkt stiller krav om en udtrykkelig tilladelse for indvinding af grundvand og overfladevand, samt at lovens regler om, hvornår en tilladelse ikke er fornøden til bortledning af grundvand er så detaljerede (bortset fra de nødretslignende regler om skade på bestående vej- og jernbaneanlæg), at de kan sidestilles med en tilladelse. Det findes således tilstrækkeligt at lempe for udtrykkelig tilladte udledninger/begivenheder. Fjernelsen af lempelsen for udviklingskader indebærer en forenkling i forhold til antallet af ansvarsformer i lovforslagene.

Der er derudover besluttet en række tiltag, som skal sikre vejledning og rådgivning af de involverede myndigheder, virksomheder og interesseorganisationer. Det er foreslået at etablere en ordning i en overgangsperiode, hvor kommunalbestyrelsen (eller regionsrådet, hvor denne er tilsynsmyndighed) skal indhente en bindende udtalelse fra miljøcentret, inden den træffer afgørelse om, at der foreligger en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade. Desuden etableres der fra lovenes ikrafttræden et overvågningsudvalg med interesseorganisationer og myndigheder mv., der skal sikre en løbende overvågning af reglerne.

1.2.3. Producent/importør ansvaret og ansvar for udviklingskader

Der blev rejst spørgsmål ved, om producentansvaret var foreneligt med miljøansvarsdirektivet, og om det er muligt at håndhæve påbud overfor udenlandske producenter.

Det fremgår af direktivets artikel 9, at direktivet ikke berører nationale lovbestemmelser om omkostningsfordeling i tilfælde af flere skadevoldere, navnlig ikke med hensyn til fordelingen af ansvaret mellem producenten og brugeren af produktet. Bestemmelsen